

İŞ GÜVENLİĞİ BİLİNCİ ARTMADIKÇA SORUNU ÇÖZEMEYİZ

Dünkü iş kazası gözleri yeniden iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine çekti. Maalesef işyerlerinde iş kazaları ile ilgili alınan tedbirlerin yetersiz olduğu açıkça ortaya çıktı. Kanuni düzenlemeler çok daha geniş korumalar öngörürken, uygulamada ne yazık ki gerekli tedbirlerin alınmadığını gördük.

Maden Her Yerde, Ama Kazalar Türkiye’de Yoğunlaşıyor

Çin ve A.B.D.’de meydana gelen maden kazaları incelendiğinde taş kömürü için üretim başına düşen ölüm oranlarının Türkiye’den düşük olduğu görülmektedir. Türkiye’de milyon ton başına düşen ölüm sayısı Çin’dekinin yaklaşık 5 katıdır. Bununla birlikte, Türkiye’de maden işçisi ölümleri oranı Avrupa ortalamasının yaklaşık 4,5 katıdır.

Madenlerin sayısının çok fazla olduğu Avustralya’da 2007 yılından bu yana madenlerde yaşanan iş kazalarında 36 işçi hayatını kaybetmiş. Madencilik sektöründe her 100.000 işçiden yüzde 3,84’ü ölümlü iş kazası geçirebilme ihtimaline sahip. Yani Avustralya’daki madenciler Türkiye’dekilere göre çok daha güvenli çalışıyorlar, çünkü madencilik şirketleri yeni teknolojileri çok daha çabuk şekilde kullanmaya başlıyorlar.

Madende Taşeron Ölüm Getiriyor

Madenlerde yaşanan kazalara baktığımızda karşımıza en büyük sorun olarak taşeron kullanımı geliyor. Soma’daki kazada da görüldü ki, denetimler mevcut durumun kanunlara uyumunu denetliyor. Fakat kullanılan teknolojinin yeterli olup olmadığı, işçiler için alınabilecek daha iyi önlemlerin neler olabileceği gibi konular denetimlerde incelenmiyor. Böyle olunca da, taşeron şirketler denetimden geçseler bile, o şirketlere bağlı madenlerde çalışan işçilerin güvenliğini sağlayamamış oluyoruz.. Madenlerde taşeron kullanımı bu şekilde sürdüğü müddetçe iş kazası sonucu ölümler engellenemeyecektir.

İş Güvenliği Bilincimiz Yok

Yaşanan kazanın ortaya koyduğu durum, geçen hafta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’nın yaptığı ankette de aslında açıkça görülüyor. Anketin sonuçlarına göre, işverenlerin yüzde 35’i yükümlülüklerini kısmen bildiğini ifade ederken, yüzde 6’sı hiç bilmiyor. Yani iki yıldır yürürlükte olan Kanunun gerekleri işverenlere anlatılamamış. İşyerlerinin yüzde 45,2’si işyeri hekimi, yüzde 35,8’i iş güvenliği uzmanı görevlendirmesi yapmamış. Yine işverenlerin yüzde 56,6’sı işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurmamış.

Kaza sonucu çok önemli olduğu bir kez daha anlaşılan acil durum eylem planları, bütün işyerlerinde zorunlu olmasına rağmen işverenlerin yüzde 26,7'si acil durum eylem planı yapmamış. Yangınla mücadele ve tahliye tatbikatı yapılmayan işyerlerinin oranı ise yüzde 48. Yani neredeyse her iki işverenden birisi yangınla mücadele ve tahliye tatbikatı yapmamış. Dolayısıyla bir kaza anında çalışanların canları Allaha emanet.

İşyerlerinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda pek çok hakkı var. Ancak anketin sonuçları gösteriyor ki, işçiler işyerindeki haklarını işverenlerden talep edemiyorlar. İşverenlerin yüzde 31,3'ü işçilerinin kanundan doğan haklarını talep etmediğini ifade etmiş durumda.

İş Kazaları Önlenebilir Olaylardır

Çalışma Bakanlığı'nın anketindeki belki de en önemli soru, iş kazalarının yüzde 98'inin, meslek hastalıklarının ise tamamının önlenebilir olduğunun bilinip bilinmediğine yönelik. İşverenlerin yüzde 80'i bu durumu bildiğini söylüyor. Fakat bu bilgi uygulamaya geçmedikçe iş kazalarının önlenemediğini ve iş kazası sonucu ölümlerin de devam edeceğini bugünden söyleyebiliriz.

Yeni Bir Madencilik Stratejisine İhtiyaç Var

İş sağlığı ve güvenliği açısından madenler çok kritik önemde işyerleri. Ağır ve tehlikeli işlerin yürütüldüğü, çok tehlikeli sınıfta yer alan madenler mutlaka ciddi tedbirler ile korunmalı ve çalışanların korunmasına yönelik teknolojiler dizayn edilerek işyerleri çalıştırılmalıdır. Eski teknolojiler, alınmayan iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri işçi ölümlerinin sürmesine neden olacaktır.